

Aprill polnudki kuigi tujukas

Autor

Ain Kallis

klimatoloog

Viimase nädalaga toimunud kollane revolutsioon on istutanud varsakapju täis kõik vähegi märjemad kohad, üks puhmas troonib koguni Harjumaal Treppoja keskel.

Kevadel on lapse nägu – muutub kogu aeg, ütlevad hiinlased. Tänavu ei kippunud jürikuu eriti grimassitama, oli selline soe, kuivavõitu aeg.

Kuigi vihmaandmete järgi polnud midagi taevale ette heita, kippusid metsad ja põllud põuaselt kõrbema. Nii nagu aastatel 2002, 2004, 2006 tõusid tuleohu indeksid kuu viimasteks päevadeks kõrgeks (kuni 3100 ühikut Kesk-Eestis), põhjuseks Ida-Euroopas lösutavad kõrgrõhkkonnad, millele sakslased olid seekord nimeks pannud Kaanan ja Lars. Üle kümne päeva ei sadanud peaaegu tilkagi vihma.

Kuu lõikes polnud asi nii hull, sest nii esimesel kui ka teisel kümnapäevakul sai Eesti isegi tavalisest enam kastetud.

Riigi keskmiseks vihmakohuseks arutati meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis 39 millimeetrit (norm ehk pikaajaline keskmine on aprillis 37 mm). Vähe sadas Läänemaal (25 mm), kõige enam aga Narva-Jõesuus (56 mm) ning Viljandis (51 mm).

Kogu aprillikuu oli õhusooja tavalisest märksa rohkem. Eriti paistis silma esimene dekaad, kui kohati oli temperatuur kolm kuni viis kraadi keskmisest kõrgem.

Kuu maksimaalne temperatuur mõõdeti siiski viimasel päeval, kui Narva-Jõesuus kerkis elavhõbe 23,6 pügalani. Kõige külmem paik ja aeg polnud kaugel: Ida-Virumaal Jõhvis loeti jüripäeva, 23. aprilli hommikul miinimumtemperatuuriks –6,1 kraadi.

Kogu Eesti keskmiseks õhutemperatuuriks arutati EMHs 6,6 kraadi, normi 3,3 kraadi asemel. (Seega võiks nagu naljaks väita, et aprillis oli täpselt kaks korda soojem kui norm ette näeb!)

Kõige mõnusam kant oli lõunapiiril (Valgas ja Võrus 7,4 kraadi), jahedam aga veekogude ääres (Mustvees 5 ja Sõrves 5,5 kraadi).

Kuu lõpul oli palju päikest (Tõraveres kuus 224, kolmandas dekaadis 128 tundi), alul ka pisut äikest (6. aprillil 34 piksekärgatust Ida-Eestis).

Mis tuleb?

Eesti vanasõna ütleb: mida aprill ehitab, seda mai lahutab; või jälle: kui jüri toob roheluse, siis mai sööb selle ära.

On muidki pessimistlikke rahvatarkusi. Kõik viitab meie kandi kevadete muutlikule ilmastikule.

Arvutused näitavad siiski, et soojale jürikuule järgneb suure tõenäosusega soe (või vähemalt soojapoolne) lehekuu. Põllumehed muidugi vaimustatud kuumast pole, sest teravili ei kasvata siis palju külgvõrseid, samuti kipub ka põud kergemini ligi.

Seepärast oleks kõigile inimestele kõigiti kena, kui tuleks säärane kliimaatiliselt keskmine ilm. Paistab aga, et vähemalt esialgu on ilm soe, kuigi kohatiste hoovihmadega. Seega peaks ka ilmataat tänast kapitalistlikku laupäevakut soosima.

Aastate eest

- 1907. aasta jürikuu oli Tartus jahe (2,4 kraadi) ning niiske (50 mm).

Päevalehes kirjutati ilmaelust:

- Suurt ärevust sünnitas neil päevil Londoni lähedal suur tulekera. Piksevihm oli tulemas, kui äkitselt kõige suurem must pilv lõhki kärises. Suur tulekera, mille seest sädemed igale poole välja jooksivad, ilmus pilvelõhe seest, lendas välgukiirusel Bidstoni observatoriumist üle ja lõi seal ligidal mullahunniku sisse. Ühe ligidal seisva naise kiskus ta pikali, ka üks lehm ja mitu töolist kukkusivad maha.
- Tähe kohta, mis esimesel aprillil päikese eest pidi läbi minema, oleks meil järgmist teatada: mitmed on kaebamas toimetuses käinud, et nad tähte ei olla näinud. Oli ju peal «Illirpa Ilan», Aprilli Nali!